

ISSN : 3057-0441 (Online)

JDSN
Journal of Dhamma Sana

JOURNAL OF DHAMMA SANA

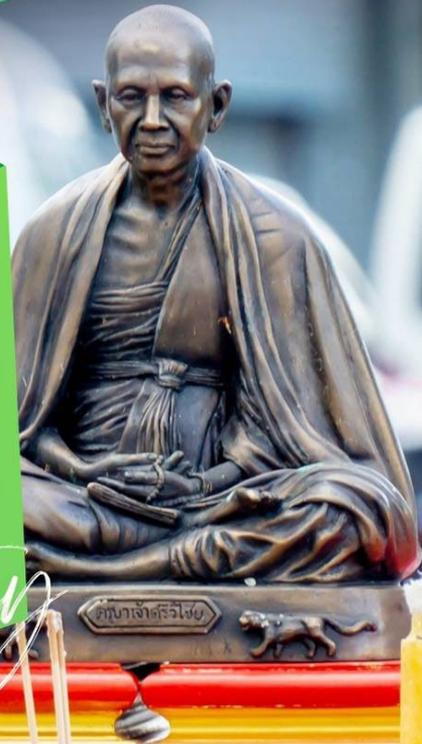
วารสารธรรมสาส์น

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/JDSN>

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 [กรกฎาคม - ธันวาคม 2566]

VOL. 2 NO. 2 [JULY - DECEMBER 2023]

Morality

บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

192 หมู่ 2 อาคาร มจร 2 ชั้น 2 ตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000, Email : dhammasana@mcu.ac.th

บรรณาธิการบริหาร

พระครูสิริสุตานุยุต, รศ. ดร.

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: saman.lamphun@mcu.ac.th

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

พระครูโกวิทธรรมวาที, ผศ. ดร.

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: udorn.sang@mcu.ac.th

กองบรรณาธิการ

พระอธิวัฒน์ ธรรมวัฒน์ศิริ, ดร.

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพุทธศิลปกรรม

วิทยาเขตเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: athiwat.tham@mcu.ac.th

พระวิหวัช โกฏิฉกรรจ์, ดร.

คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Email: witawat.koc@mbu.ac.th

พระมหาวิเศษ ปญญาวิชโร, รศ., ดร.

สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Email: veesaad@hotmail.com

ดร.พิสิษฐ์ โคตรสุโพธิ์

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาปรัชญา

วิทยาเขตเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: phisit.kot@mcu.ac.th

ผศ.ดร.ไพรินทร์ ฌ วันนา

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: phairin.na@mcu.ac.th

ดร.จันทร์สมิ์ ตาปูลิง

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: chantarat.ta@mcu.ac.th

ดร.พัลลภ หารุคำจา

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: panlobharu2515@gmail.com

ผศ.ดร.อุเทน ลาพิงค์

สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา

วิทยาเขตล้านนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Email: khunten2002@yahoo.com

รศ.ดร.สิริญา สะสอง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Email: suriyasuriyong@gmail.com

รศ.ดร.วินิจ ผาเจริญ

วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Email: winit.phacharuen@gmail.com

ผศ.ดร.ประทีป พิษทองกลาง

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ สาขาศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

Email: khun_jedrin@hotmail.com

ผศ.ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: somwangk1070@hotmail.com

ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: kursiamrat@gmail.com

รศ.ดร.ปรุดม บัญศรีตัน

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: parud145@gmail.com

รศ.ดร.วิโรจน์ อินทนนท์

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: viroj.i@cmu.ac.th

ผศ.ดร.อานันท์ อุปสอด

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Email: ananupsod9541@gmail.com

ดร.สงเสริม แสงทอง

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: songsermst57@gmail.com

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระธีระธรรม ปัญญาโร

สรารัฐ วรรณชัย

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เจ้าหน้าที่ศูนย์บัณฑิตศึกษา

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

ดร.จันทร์สม์ ตาปูลิง

ฉันทพงศ์ บุญตัน

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เจ้าหน้าที่ศูนย์บัณฑิตศึกษา

ฝ่ายกฎหมาย

สุภัทรา ทองดี

ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม

พระกิตติพงษ์ กิตติวิโส

พระธีระธรรม ปัญญาโร

กำหนดออกเผยแพร่

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม

E-mail: dhammasanajournal@gmail.com

เว็บไซต์ : <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/JDSN>

สังกัด : บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เบอร์โทรศัพท์ : 053 563 163, 063 992 9932

หมายเลข ISSN : 3057-0441 (online)

บทบรรณาธิการ

วารสารธรรมสาส์น (Journal of Dhamma Sana) โดย บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฉบับนี้ได้รับความสนใจจากนิสิต ระดับบัณฑิตศึกษา ส่งบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทั้งหมด 7 บทความ เป็นบทความวิจัย 3 เรื่อง และบทความวิชาการ 4 เรื่อง กองบรรณาธิการจึงขอนำเสนอสาระสำคัญของบทความที่น่าสนใจ ดังนี้

บทความวิจัยเรื่อง **ประเพณีถวายสลากภัตในล้านนา** โดย พระฉัตรมงคล กาบศรี มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ 1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของสลากภัตในพระพุทธศาสนา และ 2. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของสลากภัตในล้านนา เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ผลการวิจัยนำเสนอกำเนิด พัฒนาการ และคุณค่าของประเพณีถวายสลากภัตในล้านนาที่มีความโดดเด่นเป็นอย่างยิ่ง

บทความวิจัยเรื่อง **พัฒนาการการสืบทอดคัมภีร์พระไตรปิฎกในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์** โดย สมศักดิ์ จันทร์น้อย มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาคัมภีร์พระไตรปิฎกของพระพุทธศาสนาเถรวาท และ 2) เพื่อศึกษาพัฒนาการการสืบทอดคัมภีร์พระไตรปิฎกในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ผลการวิจัยนำเสนอพัฒนาของการจัดทำพระไตรปิฎกในประเทศไทยโดยเฉพาะในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นการแสดงความเป็นมาและรูปแบบของพระไตรปิฎกในประเทศไทย

บทความวิจัยเรื่อง **การจัดการหนี้สินครัวเรือนตามหลักทฤษฎีธรรมิกัตถประโยชน์** โดย พระมหาวรวัฒน์ วิชัย มีวัตถุประสงค์ศึกษาการจัดการหนี้สินครัวเรือนตามหลักทฤษฎีธรรมิกัตถประโยชน์ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เหมาะสมต่อการนำมาบริหารจัดการด้านการดูแลงบประมาณและการจัดการหนี้สินทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค

บทความวิชาการเรื่อง **คุณค่าและหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในประเพณีปอยจ่าตี** โดย พระปลัดสมศักดิ์ คำมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณค่าและหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในประเพณีปอยจ่าตี เป็นงานบูชาเจดีย์ทรายของชาวดไต (ไทยใหญ่) ที่เชื่อว่าถ้าได้ร่วมประเพณีนี้จะได้กุศลที่ยิ่งใหญ่ และถือเป็นพระเพณีขอฝนให้ตกต้องตามฤดูกาลอีก ลักษณะของประเพณีเป็นการนำทรายมาก่อเป็นพระเจดีย์ ตกแต่งประดับประดา และบูชาด้วยทราย น้ำพัด ดอกไม้ รูปเทียน ตุ้งหรือธง จุดประทีปโคมไฟ ให้ความสว่างไสวเวลากลางคืน

การศึกษานำเสนอ ความสุขในพระพุทธศาสนา 3 ประการ และหลักธรรมแห่งความสุข คือ หลักสาราณียธรรม โดยเน้นการบริหารแบบส่วนร่วม ผลของการพัฒนาองค์กรแห่งความสุขจะเกิดประโยชน์ทั้งต่อพนักงาน องค์กร และสังคม

บทความวิชาการเรื่อง **ภูมิปัญญาท้องถิ่น : การอนุรักษ์ลายฉลุสังกะสีศิลปะไทใหญ่จังหวัดแม่ฮ่องสอน** โดย พระครูอนุสารนนทสิทธิ อุ่นโสมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นการอนุรักษ์ลายฉลุสังกะสีศิลปะไทใหญ่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาได้นำเสนอภูมิปัญญาของชาวไทยใหญ่ในการฉลุลายสังกะสีสำหรับประดับอาคารทางพระพุทธศาสนา เช่น ศาลา วิหาร อุโบสถ อันแสดงถึงอัตลักษณ์สะท้อนความเป็นชาวไทยใหญ่ได้อย่างชัดเจน ช่างฝีมือได้ค่อยๆ หายไปจากสังคมปัจจุบันเพราะเทคโนโลยีและค่านิยมสมัยใหม่ บทความนี้จึงมุ่งให้เห็นความสำคัญของการสืบทอดให้ดำรงอยู่ต่อไป

บทความวิชาการเรื่อง **รูปแบบและวิธีการของการเข้าปริวาสกรรมในล้านนา** โดย พระมหาญาณะ คล้ายสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการการเข้าปริวาสกรรมในล้านนาในด้านรูปแบบและวิธีการปฏิบัติ ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาได้นำเสนอรูปแบบของการเข้าปริวาสที่เป็นไปตามบทบัญญัติในพระวินัยและรูปแบบที่ปรากฏในล้านนา ที่แม้จะมีความเหมือนกันในหลักการ แต่ก็มีความแตกต่างกันในรายละเอียดและความเปลี่ยนแปลงของวัตถุประสงค์ของการเข้าปริวาส

บทความวทั้ง 7 เรื่องนี้มีได้นำเสนอองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สาขาอื่นๆ ตลอดจนทั้งการดำเนินชีวิตได้อย่างน่าสนใจ

(พระครูสิริสุตานุยุต, รศ., ดร.)

บรรณาธิการบริหาร

สารบัญ

บทความวิจัย

01 P.1-18

ประเพณีถวายสลากภัตในล้านนา

Salakabhat in Lanna

พระฉัตรมงคล กาบศรี

Phrachatmongkon Kabsri

02 P.19-32

พัฒนาการการสืบทอดคัมภีร์พระไตรปิฎกในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

Development Of Tipitaka Preservation in Ratanakosindra Period

สมศักดิ์ จันทร์น้อย

Somsak Channoi

03 P.33-46

การจัดการหนี้สินครัวเรือนตามหลักทฤษฎีธรรมิกัตถประโยชน์

Household Debt Management Based on The Principles of

Ditthadhamikattaprayot

พระมหาวรวัฒน์ วิชัย

Phramaha Worawat Wichai

บทความวิชาการ

04 P.47-59

คุณค่าและหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในประเพณีปอยจ่าตี

Values and Buddhist Principles That Appear in

The Poi Ja Tee Tradition

พระปลัดสมศักดิ์ คำมูล

Phra Palad Somsak Khammoon

05

P.60-74

แนวคิดการสร้างองค์กรแห่งความสุข

Concept of Creating a Happy Organization

พระเมธี พิวขาว

PhraMaythee Phewkhao

06

P.75-88

ภูมิปัญญาท้องถิ่น : การอนุรักษ์ลายฉลุสังกะสีศิลปะไทใหญ่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

Local Wisdom: Preserving Shan Art Zinc Stencils,

Mae Hong Son Province

พระครูอนุสารนันท์สิทธิ อุ่นโสมย์

Phrakru Anusarn Nanthasit Un-som

07

P.89-99

รูปแบบและวิธีการของการเข้าปริวาสกรรมในล้านนา

Forms and Methods of Entering into Religious Life in Lanna

พระมหาญาณะ คล้ายสุข

Phamahayana klaysuk